

Bijenwerk februari – maart

Veel vliegmomenten zijn er niet geweest de afgelopen maanden. Toch was het begin februari weer feest rond de bijenstanden, imkers zagen hun bijtjes weer reinigingsvluchten maken. De komende weken kunnen we ze helpen met de voorjaars schoonmaak.

Checklist

15 februari – 15 maart

- ✓ Check op voedselvoorraden
- ✓ Tijdig bodems verschonen
- ✓ Raampjes voorbereiden
- ✓ Volk dood? Kast afsluiten
- ✓ Muizenroosters wegnemen

Verder in deze editie van Bijenwerk:

- Uitval van bijen in de winter;
- Voldoende voedsel om het voorjaar te halen?
- Hygiëne: schone bodems;
- Bijenwerk gebundeld

Veel uitval van bijen in de winter?

Door allerlei oorzaken kunnen er veel bijen in de winter dood gaan. Je vindt ze in de sneeuw voor de kast of op de bodem onder de wintertros. Vaak vind je ze helemaal niet omdat ze ziek en verzwakt uitvliegen en nooit meer terug keren.

Op relatief warme winterdagen zullen de bijen de dode soortgenoten opruimen. Na een lange vorstperiode kun je honderden bijen op de bodem aantreffen. Hier hoeft je je niet ongerust over te maken, 20% uitval is niet exceptioneel. Echter, vitale en winterbestendige volken met goed gevormde langlevende winterbijen zullen weinig uitval laten zien. Ze winteren bijna in dezelfde sterkte uit, als dat ze ingewinterd zijn.

Bijenonderzoekers als Ralph Büchler beoordelen hun volken op winterbestendigheid. Ze vergelijken de sterkte na het inwinteren eind september met de sterkte tijdens de uitwintering eind maart.

Mocht je toch een dood of verdwenen volk aantreffen, sluit dan direct de vliegopening goed af om roverij te voorkomen. Virussen blijven namelijk ook voortleven in voedselvoorraden.

Dode bijen op de kastbodem tellen of de mijtbesmetting?

Wil je het aantal dode bijen voor de kast of op de bodem snel schatten? Doe ze in een gewone honingpot. Eén volle pot komt neer op met ongeveer 1000 bijen. <https://youtu.be/cmsV1WgXF14>

Foto 1 - Bloeiende toverhazelaar. Deze wordt bevrologen door bijen, maar dat is niet bij elke variëteit het geval.

Ben je geïnteresseerd in de mijtbesmetting van deze dode bijen? Dan kun je heel eenvoudig de spoelmethode uitvoeren. Lees dit nog eens na in dit BIJENBLOG-bericht:

<http://www.bijenhouders.nl/blog/onderzoek-van-een-dood-of-verdwenen-volk>

Zijn de voedselvoorraden nog voldoende?

In februari begint vanwege de aanwezigheid van het broednestje het voergebruik weer langzaam te stijgen. In maart geldt dit nog veel sterker. Het gebruik van folie of plexiglas maakt het makkelijk de wintervoorraden te checken. Je kunt de nog verzegelde voerramen gewoon zien zitten zonder de kast te openen.

Het mul op de schuiflade verradt de positie van de bijen. De bijen verplaatsen zich aan het eind van de winter langzaam naar achteren. De straatjes worden zichtbaar langer. Aan de achter- en zijkanten van de kast bevindt zich meestal nog voldoende wintervoer, de beweging van het volk is te volgen via het mul op de schuiflade.

Zitten de bijen al helemaal achterin de kast en zie je geen verzegeld voer meer in de ramen, dan is een check op het gewicht van de kast noodzakelijk. Lift dan eerst de kast aan de voor- en achterkant. De achterkant zou bij koudbouw zwaarder aan moeten voelen.

Vergelijk het gewicht van gelijksoortige kasten. De lichtste kast zou je kunnen openen en controleren op voervoorraad.

Foto 2 - De stroken wasmul op de bodemla laat zien hoe groot het volk is, waar het zich bevindt en waar het wintervoer is genuttigd.

Toch bijvoeren?

Indien je bij één broedkamer 14 kg wintervoer en bij twee broedkamers (of één dadantkast) 20 kg wintervoer hebt gegeven en eind september hebt gecheckt of dit inderdaad is opgeslagen als wintervoer, dan kan er eigenlijk niets mis gaan. Vaak houd je dan bij de voorjaarscontrole nog een paar reserve voerramen over voor toekomstige broedafleggers of vegers. Erg handig!

Moet je toch bijvoeren, hang dan voerramen uit een volk dat wel wat kan missen, over naar het volk met een tekort. Hang de ramen met voer zo dicht mogelijk tegen het eerste raam met opzittende bijen aan zonder het volk verder te verstoren.

https://youtu.be/Q_XPd6woIHM

Heb je geen reserve voerraam, leg dan een pak suikerdeeg op het voergat van de dekplank of onder het plastic folie. Dek het pak goed af met plastic zodat de warmte niet direct opstijgt. Je kunt er een lege honingkamerrand omheen zetten. Gebruik zeker geen vloeibare suikerwateroplossing, dit verleidt de bijen om op zoek te gaan naar dracht.

Houd steeds in het achterhoofd dat onnodig bijvoeren schadelijk is voor de bijen. Het geeft een onnatuurlijke stimulans het broednest uit te breiden.

Het schoonmaken van de bodems

Bodems kunnen aan het eind van de winter behoorlijk vies zijn. Dode bijen op de bodem en allerlei andere bacteriënrijke smurrie in de hoeken van de bodem zijn een bron van besmetting. Je kunt de bijen een handje helpen door vroegtijdig de bodems schoon te schrapen. Tussen de volken onderling zie je weer grote verschillen, maar een bodemcontrole is zeker wenselijk.

Doe dit vroeg in het voorjaar, omstreeks 1 maart. Het mag gerust koud zijn, want dan blijven de bijen vast op de tros zitten. Het makkelijkst werkt het met een schone reservebodem. De met bijen bezette broedkamer zet je daar gewoon bovenop.

Neem gelijk - indien het volk op anderhalf of twee broedbakken is ingewinterd - de onderste kamer met (oude) ramen weg. Zeker in zes van de tien gevallen is de onderste kamer begin maart nog niet door de bijen in gebruik genomen. De check is simpel, de bovenste bak voorzichtig met je beitel zo'n tien centimeter omhoog liften. Zie en hoor je geen bijen in de onderste bak, dan kun je die zo wegnemen. Zitten er slechts wat losse bijen zonder broed in de onderbak, sla ze dan af op de bovenbak.

Foto 3 - De bodem kan aan het eind van de winter smerig zijn. Dode en halfvergane bijen zijn een bron van besmetting.

<https://youtu.be/F08bmdNk8uc>

Wacht je twee tot drie weken tot eind maart dan ben je al weer te laat, de bijen slaan snel verse nectar en stuifmeel van bijvoorbeeld de boswilg deels op in de ramen onder het broednest.

Neem gelijk met het oog op zachter vliegweer de muizenroosters weg, zodat de bijen de bodem beter kunnen schoonhouden. Begin maart is er nog weinig werk in de bijen. Gebruik die tijd om bouwramen en andere raampjes in voldoende mate klaar te maken. In de tweede helft van maart zul je ze zeker nodig hebben, maar daarover meer in de volgende uitgave van Bijenwerk.

Bijenwerk gebundeld

Geïnteresseerd in alle Bijenwerk edities van voorgaande jaren gebundeld in een imkerboek met fraaie foto's en nog veel meer uitgebreide informatie over het werken met Dadant-, TBH- en spaarkasten en koninginnenteelt? Kijk dan eens naar de 4e editie van "het jaarrond praktisch imkeren.....".

Voor de eigentijdse imker zijn QR-codes in dit boek opgenomen, die snel allerlei You Tube video's en andere documenten toegankelijk maken over het betreffende onderwerp. Meer over de inhoud en de wijze van bestelling kun je vinden op:

<http://de-vlinder-en-go.nl/hobby%20imkerij%20green%20spirit/>

Je kunt ook rechtstreeks mailen met ben.somdecerff@telfort.nl